

Gebelikte Görülen Genital Enfeksiyonların Kadın Sağlığı Açısından Önemi

Seyhan ÇANKAYA*, Sema DERELİ YILMAZ**

*MSc, Selçuk Üniversitesi SBF, Ebelik Bölümü, **Yrd.Doç.Dr., Selçuk Üniversitesi SBF, Ebelik Bölümü

Genital hijyenin sağlanması kadın ve üreme sağlığının korunmasındaki en önemli basamaktır. Gebelikte oluşan vajinal enfeksiyonlar hem kadında rahatsızlık yaratmakta, hem de ilerlediğinde fetüse zarar verebilmektedir. Kadın üreme sağlığını olumsuz yönde etkileyen vajinal enfeksiyonların önlenmesinde kişisel alışkanlıklarının belirlenmesi, yanlış ve/veya eksik uygulamaların değiştirilmesi için iyi bir genital hijyen eğitimi ihtiyacı vardır.

Dünyada 300 milyondan fazla kadın gebelik ve doğum süreçleri ile ilgili akut ya da kronik hastalıklara maruz kalmakta ve enfeksiyonlar anne ölümlerinin doğrudan nedenleri arasında yer almaktadır. Dünyada puerperal sepsis nedeniyle her yıl 450.000 kadının tüplerinde yapışıklık ve bunun sonucu olarak infertilite meydana gelmektedir. Doğum yapan 20 kadından biri, ölüme ya da infertiliteye neden olmaması için hızlı tedavi gerektiren bir enfeksiyon geçirmektedir.

Türkiye'yi temsil edecek veriler olmamakla birlikte, bölgesel çalışmalar, kadınlarda genital enfeksiyonun yaygın bir sorun olduğunu göstermektedir. Kadınlarda, üretra, vajina ve anüsün birbirine yakın olması genital enfeksiyonların en temel nedenleri arasındadır ve genital enfeksiyon riskini canlı tutmaktadır.

Bu kadar yaygın görülebilen bu sorun, sosyoekonomik ve kültürel düzeyi düşük kadınlar tarafından hastalık olarak algılanmayıp önemsenemebilmektedir. Bazen de kadın bunu hastalık olarak algılasa da üreme organları ile ilgili muayene olmaktan çekindiği için ya da damgalanma olarak algıladığı için tıbbi tedavi görmek yerine kendi kendini tedavi etmeye çalışmaktadır. Oysa genital enfeksiyonlar tedavi edilmediği zaman, kadının doğurganlığını etkilemesinin yanında ilerleyerek pelvik inflamatuvar hastalığa hatta genital organ kanserlerine neden olabilmektedir.

Genital enfeksiyon açısından bireysel risklere baktığımızda ise başta hijyen eksikliği olmak üzere tuvalet sonrası genital bölge temizliğinin uygun şekilde yapılmaması, el yıkama alışkanlığının olmaması, genital bölgenin çok sık yıkanması, uygun iç çamaşırı kullanılmaması, menstrüasyon hijyenine yeterince dikkat edilmemesi, doğumların sağlıklı koşullarda gerçekleşmemesi, düşüklerin adeta bir aile planlaması yöntemi olarak kullanılması gibi risklerin olduğu

görülmektedir.

Gebelikte görülen vajinal enfeksiyonlar, özellikle zamanında ve uygun tedavi edilmezse, üreme sistemi yolu enfeksiyonlarına, gebelikte komplikasyonlara, servikal patolojilere ve postoperatif enfeksiyonlara neden olmaktadır. Bunlar, pelvik inflamatuvar hastalık, ölü doğum, salpinjit, ektopik gebelik, infertilite, preterm doğum ve erken membran rüptürü, artmış endometrit riski, servisit, sepsis, kanser ve hatta infantta serebral palsiye neden olabilir.

Enfeksiyon nedeni ile abortus olan olgularda fetusun enfeksiyondan etkilenmesinden ziyade enfeksiyonun uterus duvarını penetre etmesi sonucu abortus meydana gelmektedir. Transplental yolla korion ve amnion sıvısına geçen enfeksiyöz ajanlar, korioamnionit tablosu oluşturmada, açığa çıkan prostaglandinler uterin kontraksiyonlara neden olmakta ve bunun sonucunda abortus oluşmaktadır. Ancak alt genital trakta yerleşmiş ureoplasma urealiticum, mycoplasma hominis enfeksiyonlarında spontan abortus insidansının arttığı gözlenmiştir. Pyelitis, apandisit gibi bazı akut enfeksiyonlar genel septisemi ve yüksek ateş yaparak uterus aktivitesini artırıp, abortusa neden olabilirler. Cinsel yolla bulaşan hastalıkların toplumsal bir sorun haline geldiği gelişmiş ülkelerde HSV en sık saptanan etkindir. Genital enfeksiyon gebeliğin ilk yarısında veya gebelik öncesi son 18 ay içerisinde oluştuğunda daha büyük risk oluşturmaktadır.

SONUÇ:

Genital enfeksiyonlar kadının cinsel yaşamını, aile hayatını ve ruh sağlığını olumsuz yönde etkileyerek yaşam kalitesini düşürmektedir. Bu açılarından bakıldığında kadınlarda genital enfeksiyonlara neden olan risk faktörlerinin bilinmesi ve ortadan kaldırılması, kadın sağlığı açısından büyük öneme sahiptir. Birinci basamak sağlık hizmetleri kapsamında ebe ve hemşirelerin ev ziyaretlerinde yada doğum öncesi bakım almaya gelen gebelerin genital hijyen davranışlarını sorgulayarak doğru bilgilendirme yapmaları yararlı olacaktır.

Key Words: Genital hijyen, Gebelikte genital enfeksiyon, Genital enfeksiyonlarda kadın sağlığı.